# OBSAH


Seznam použitých zkratek ..... 9

**Úvod** ..... 11

**1 Co chtějí děti** ..... 14

**2 Vztahy mezi rodiči a dětmi** ..... 18

2.1 Rodičovství ..... 19

2.1.1 Biologické rodičovství ..... 21

2.1.2 Právní rodičovství ..... 22

2.1.3 Sociální (psychologické) rodičovství ..... 24

2.1.4 Popírání otcovství ..... 27

2.2 Povinnosti a práva mezi rodiči a dětmi ..... 29

2.2.1 Rodičovská odpovědnost ..... 30

2.2.2 Úprava poměrů k dítěti ..... 37

**3 Rodičovské konflikty** ..... 50

3.1 Rozchody a rozvody pohledem statistiky ..... 51

3.2 Rozchod ..... 53

3.2.1 „Objektivní" a emocionální rozchod ..... 53

3.2.2 Rozchod rodičů ..... 55

3.2.3 Fáze rozchodu pohledem psychologů ..... 58

3.3 Podstata konfliktu mezi rodiči ..... 59

3.3.1 Konflikt vycházející z rozdílných názorů na výkon rodičovství ..... 59

3.3.2 Konflikt vycházející z osobní nevraživosti ..... 61

3.4 Přístupy rodičů k řešení konfliktu ..... 64

3.4.1 Přístup agresivní – útok ..... 65

3.4.2 Přístup pasivní – útěk ..... 66

3.4.3 Přístup asertivní – jednání ..... 67

3.5. Motivace pro rodičovský konflikt ..... 68

3.5.1 „Chci mít dítě jen pro sebe" ..... 70

3.5.2 „Chci vymazat bývalého partnera ze svého života" ..... 71

3.5.3 Finanční motivace ..... 72

3.5.4 Pomsta, odplata za nenaplněná očekávání ..... 73

3.5.5 Špatné pochopení právní úpravy a obecně rodičovství ..... 74

3.5.6 Snaha dokázat si/světu vlastní důležitost a kvality ..... 76

3.5.7 Snaha ovládat bývalého partnera přes dítě ..... 77

3.5.8 Přesvědčení o neschopnosti bývalého partnera postarat se o dítě ..... 78
3.5.9 „Dělám to nejlepší pro dítě“ ..... 79
3.5.10 Strach přijít o dítě ..... 80
3.6 Nástroje využívané v rodičovských konfliktech ..... 81
3.6.1 Nesmyslné požadavky ..... 81
3.6.2 Zkreslování reality ..... 82
3.6.3 Zatahování dítěte do konfliktu (vede ke konfliktu loajality) ..... 83
3.6.4 Odstěhování se s dítětem ..... 84
3.6.5 Citové vydírání dítěte, „kupování si“ dítěte ..... 85
3.6.6 Zneužívání svého postavení ..... 86
3.6.7 Omezování péče, bránění ve výkonu péče ..... 88
3.6.8 Manipulace dítěte ..... 92
3.6.9 Křivá obvinění ..... 94
3.7 Ústavněprávní aspekty rodičovských konfliktů ..... 96
3.7.1 Právo na ochranu soukromí a rodinného života ..... 97
3.7.2 Právo na spravedlivý proces ..... 98
3.7.3 Hospodářská, sociální a kulturní práva ..... 101
3.7.4 Rodičovské konflikty u Ústavního soudu ..... 101
3.7.5 Rodičovské konflikty z pohledu Evropského soudu pro lidská práva ..... 102
3.8 Specifika rodičovských konfliktů s mezinárodním prvkem ..... 105
3.8.1 Rodičovská odpovědnost ve světě – exkurz do zahraničních právních úprav ..... 108
3.8.2 Mezinárodní únosy dětí ..... 109

**4 Dítě v rodičovském konfliktu** ..... 120
4.1 Co znamená rodičovský konflikt pro dítě ..... 120
4.2 Dopady na dítě ..... 122
4.2.1 Konflikt loajality ..... 123
4.2.2 Syndrom zavržení rodiče ..... 125
4.2.3 Bránění v péči o dítě ..... 128
4.3 Práva dítěte v rodičovském konfliktu ..... 130
4.3.1 Participační práva dítěte ..... 130
4.3.2 Právo na péči a výchovu obou rodičů ..... 135
4.3.3 Právo na životní úroveň nezbytnou pro řádný rozvoj dítěte ..... 138
4.3.4 Právo mít vlastní názor a sdělit jej ..... 139

**5 Proces řešení rodičovského konfliktu** ..... 142
5.1 Rodičovský konflikt rozvádějících se manželů ..... 146
5.2 Rodičovský konflikt nesezdaných rodičů ..... 150
5.3 Rodičovský konflikt a soudní řízení ..... 152

**6 Subjekty zapojené do řešení rodičovského konfliktu** ..... 155
6.1 Rodiče ..... 156
6.2 Dítě ..... 158
6.3 Obecní úřady obcí s rozšířenou působností jako orgány sociálně-právní ochrany dětí ..... 160
6.3.1 Sociálně-právní ochrana dětí ..... 161
6.3.2 Orgán sociálně-právní ochrany dětí jako zprostředkovatel řešení rodičovského konfliktu ..... 167
6.3.3 Orgán sociálně-právní ochrany dětí jako kolizní opatrovník dítěte ..... 169
6.4 Advokáti ..... 174
6.4.1 Advokát a zájem dítěte ..... 177
6.4.2 Zastoupení obecným zmocněncem ..... 179
6.5 Soud ..... 180
6.5.1 Řízení ve věcech péče soudu o nezletilé ..... 181
6.5.2 Jiný soudní rok ..... 185
6.5.3 Délka soudního řízení ..... 186
6.5.4 Nestrannost soudu ..... 187
6.6 Pomáhající profese ..... 189
6.6.1 Uložení povinnosti vyhledat odbornou pomoc ..... 190
6.6.2 Formy poskytované pomoci ..... 191
6.7 Soudní znalec ..... 194
6.7.1 Práce soudního znalce ..... 195
6.7.2 Revizní znalecký posudek ..... 196
6.7.3 Znalecký posudek předložený účastníkem řízení ..... 198
6.8 Další osoby, které mohou mít na rodičovský konflikt vliv ..... 200
6.8.1 Osoby příbuzné a blízké ..... 200
6.8.2 Osoby stojící mimo rodinu ..... 202

**7 Jak přispět ke smírnému řešení rodičovského konfliktu** ..... 204
7.1 Včasné zahájení hledání řešení ..... 205
7.2 Jednotný postup ..... 208
7.3 Zaměření na dítě ..... 211
7.4 Odpovědnost nesou rodiče ..... 217
7.5 Dohoda jako konsens, nikoliv kompromis nebo vynucený ústupek ..... 220

7.6 Odborná pomoc ..... 226
7.7 Komplexní řešení ..... 230
7.8 Metoda SMART ..... 235
7.9 Neřešit minulost, ale budoucnost ..... 238

**8 Metody vedení rodičovského konfliktu ke smíru** ..... 241
8.1 Interdisciplinární spolupráce ..... 241
8.1.1 Cochemská praxe ..... 245
8.1.2 Kritický pohled na interdisciplinární spolupráci ..... 247
8.1.3 Shrnutí ..... 247
8.2 Mediace ..... 248
8.2.1 Právní úprava mediace ..... 250
8.2.2 Podstata mediace ..... 254
8.2.3 Průběh mediace ..... 254
8.2.4 Kritický pohled na mediaci ..... 258
8.2.5 ..... 258
8.3 Metoda *collaborative law* ..... 259
8.3.1 Podstata metody *collaborative law* ..... 259
8.3.2 Průběh jednání s využitím metody *collaborative law* ..... 261
8.3.3 Kritický pohled na metodu *collaborative law* ..... 263
8.3.4 Shrnutí ..... 264
8.4 Případové konference ..... 264
8.4.1 Právní úprava případových konferencí ..... 264
8.4.2 Podstata případové konference ..... 265
8.4.3 Průběh případové konference ..... 267
8.4.4 Kritický pohled na případové konference ..... 269
8.4.5 Shrnutí ..... 270
8.5 Rodinné konference ..... 270
8.5.1 Podstata rodinné konference ..... 271
8.5.2 Kritický pohled na rodinné konference ..... 274
8.5.3 Shrnutí ..... 275
8.6 Edukace ..... 275
8.6.1 Podstata edukace ..... 275
8.6.2 Kritický pohled na edukaci ..... 277
8.6.3 Shrnutí ..... 277
8.7 Využitelnost jednotlivých způsobů smírného řešení rodičovského konfliktu ..... 277

**Závěr** ..... 279

**Seznam použité a doporučené literatury** ..... 282